SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	23/10050
Dok.nr:	26/14899
Arkiv:	FE-033
Saksbehandler:	Oddbjørg Birkelid
Dato:	04.06.2026

Fritak fra politiske verv - representant fra Høyres valgliste Silvia Ovik Marhaug

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 040/26	Kommunestyret	22.06.2026

Kommunestyret VEDTAK:
Kommunestyret gir Silvia Ovik Marhaug fritak fra alle sine politiske verv for resten av valgperioden fra og med 01.07.2026.
Hjemmel for vedtaket er kommuneloven § 7-9, annet ledd.

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Kommunestyret gir Silvia Ovik Marhaug fritak fra alle sine politiske verv for resten av valgperioden fra og med 01.07.2026.
Hjemmel for vedtaket er kommuneloven § 7-9, annet ledd.

Nye opplysninger

Kommunestyret behandling - 22.06.2026 - PS-040/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

1 repr. fra AP og repr. fra INP var fraværende under behandling og votering i saken.
Det var 25 representanter til stede.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunestyret PS - 040/26 VEDTAK:
Kommunestyret gir Silvia Ovik Marhaug fritak fra alle sine politiske verv for resten av valgperioden fra og med 01.07.2026.
Hjemmel for vedtaket er kommuneloven § 7-9, annet ledd.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder søknad om forlenget fritak fra politiske verv for resten av valgperioden.

FAKTA I SAKEN
Silvia Ovik Marhaug har hatt midlertidig fritak fra alle politiske verv som følge av opphold i USA, i periodene 01.01.2024 - 31.12.2024, 01.01.2025 - 31.12.2025 og nå fra 26.02.2026- 30.06.2026. Hun søker nå om fritak for resten av valgperioden, og opplyser:

"Jeg søker om fritak fra alle mine politiske verv fra 1 juli - 26 og ut resten av denne valgperioden, jmfr kommunelovens paragraf 7-9. Bakgrunnen for dette er overgang til ny jobb. Da jeg takket ja til å stå på valg denne perioden hadde jeg en jobb som lot seg kombinere med politiske verv. Jeg går nå over i en ny jobb der arbeidsbelastningen i den nye jobben kombinert med svært mange reisedøgn til andre deler av landet, samt delvis kontorsted i Bodø, vil føre til en vesentlig ulempe for meg og inneha mine politiske verv."

Marhaug er fast medlem av kommunestyret, formannskapet og styret i Sortland boligstiftelse. Hun er varamedlem til administrasjonsutvalget.

VURDERING
Lovanvendelse
Adgangen til å gi fritak følger av kommunelovens § 7-9, annet ledd, som lyder slik:

"Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne, kan kommunestyret eller fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden. Når søknaden vurderes, skal det legges vekt på om grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt. Den som ikke har nådd stemmerettsalderen, har krav på fritak hvis han eller hun søker om det."

Retningslinjer
Om vesentlig ulempe jf. § 7-9, annet ledd, er det i Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-2019-4, sagt at

«Som vesentleg ulempe for den folkevalde personen vil typisk vere hans eller hennar si helsetilstand, arbeidsforhold, familieforhold eller andre velferdsgrunnar. Ulempa må som utgangspunkt gjelde den folkevalde personen sjølv, og det skal normalt ikkje vere fritaksgrunn at for eksempel arbeidsgivaren ikkje er nøgd med at han eller ho er borte for å delta i møte i folkevalde organ. Det skal ikkje vere kurant å gje fritak frå eit folkevald verv, og lova krev at ulempa med å forsette i vervet skal vere vesentleg. Når kommunestyret handsamar søknaden, skal dei legge vekt på om grunnlaget for søknaden var kjend då personen ga sitt samtykke til å bli vald til vervet. Ein folkevald person som ikkje har nådd alderen for røysterett, har krav på fritak dersom han eller ho ber om det.»

Kommuneloven angir ikke noen nærmere kriterier for hvilke forhold som kan synes å medføre vesentlig ulempe for kandidaten. I ovennevnte rundskriv er imidlertid arbeidsforhold nevnt i opplistingen blant forhold som kan anses å medføre vesentlig ulempe, uten at det er sagt på hvilken måte et arbeidsforhold her kan innvirke. Det er nærliggende å anta at dette kan gjelde arbeidsbelastning, reisevirksomhet mv.

Det framgår av retningslinjene at det ikke skal være kurant å gi fritak fra et verv som folkevalgt, og at ulempen for den folkevalgte må være vesentlig. Med lovens formulering «*Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne»,* må man imidlertid anta at den folkevalgtes egen oppfatning av ulempens omfang må tillegges vekt.

Marhaug opplyser at ny arbeidssituasjon vil gjøre det vanskelig å ivareta vervene som

folkevalgt. Kommunedirektøren anbefaler at Marhaug gis fritak fra sine verv for resten av valgperioden. Vurderingen er basert på det ovenstående, at grunnlaget for søknaden ikke var kjent da hun samtykket til å bli valgt, samt kommunestyrets praksis i sammenlignbare saker.

Konsekvenser av fritak

- Formannskap, administrasjonsutvalg og styret i boligstiftelsen: Det foretas nyvalg, og det legges fram egne saker om slike valg.
- Kommunestyret: Første vara til kommunestyret rykker opp på den ledige plassen og blir fast medlem av kommunestyret.
- Ordfører må i tillegg vurdere behovet for nytt valgoppgjør/suppleringsvalg etter valglovens § 14-2, siden Høyre følgelig vil ha et varamedlem mindre til kommunestyret dersom Marhaug innvilges fritak. Dette framlegges i så fall i egen sak til valgstyret.

Personalmessige forhold
Ikke relevant for saken.
Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Ikke relevant for saken.
Økonomiske forhold
Ikke relevant for saken.
Folkehelse
Ikke relevant for saken.
Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke relevant for saken.

KONKLUSJON
Søknad om fritak innvilges.